

מאמר

וידבר משה אל ראשי המטות

ה'תשכ"ו

•

מאת

כבוד קדושת

אדמו"ר מלך המשיח מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

•

בלתי מוגה

יוצא לאור על ידי

„המכון להפצת תורתו של משיח“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושש לבריאה

ה' תהא שנת עצמות ומהות

שנת הקהל

ק"ד שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

פתח דבר

לקראת ש"פ מטות (באה"ק), הננו מו"ל בזה, בפעם הראשונה¹, מאמר ד"ה וידבר משה אל ראשי המטות אשר לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, שאמרו בש"פ מטו"מ, כ"ח תמוז, מבה"ח מנ"א ה'תשכ"ו, לפני חמישים שנה. תודתנו נתונה לא' מאנ"ש שי' שהמציא לידינו מאמר זה ע"מ לזכות בו את הרבים.

*

מעל אלף וחמש מאות מאמרי דא"ח נאמרו ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א במשך השנים תשי"א-תנש"א, ות"ל זכינו שרוכס ככולם נשמרו על הכתב או בהקלטה. אולם, עדיין ישנם עשרות (!) מאמרים שטרם ראו אור מעולם, ובזה בקשתנו שטוחה כלפי ציבור אנ"ש והתמימים: אנא, מי שבידו הנחות ורשימות ממאמרי כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, שיואיל לשלחם למערכת ע"מ שנוכל לזכות בהם את הרבים.

ויהי רצון שע"י הדפסת ולימוד תורתו של משיח, נזכה תיכף ומיד ממש לגאולה האמיתית והשלימה, בהתגלותו המלאה והמושלמת של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א. ויחזק השי"ת בריאותו ויתן לו אריכות ימים ושנים טובות ונעימות וחיים נצחיים, ויראה הרבה נחת משלוחיו, תלמידיו, חסידיו ומכלל ישראל, וינהיג את כולנו מתוך בריאות, הרחבה ונחת, ובקרוב ממש יוליכנו קוממיות לארצנו הקדושה, ונלמד תורה מפיו של משיח צדקנו, שילמד תורה את כל העולם כולו, ומלך ביפיו תחזינה עינינו בהתגלות מלכותו לעין כל, תיכף ומי"ד ממ"ש ממש, והיתה לה' המלוכה, אמן כן יהי רצון.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד !

„המכון להפצת תורתו של משיח“

ימות המשיח, שנת הקהל,
 כ' סיון, ה'תשע"ו (ה' תהא שנת עצמות ומהות),
 קי"ד שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א,
 ברוקלין, נ"י.

(1) בעת הדפסת ספר המאמרים במדבר ח"א לא הי' מאמר זה תח"י. מאמר זה (יחד עם שאר המאמרים שהגיעו לידינו לאחר הדפסת הספרים אליהם שייכים) נדפס אי"ה בספר המאמרים נ"ך-מאחז"ל (במדור המילואים), הרואה אור בימים אלה.

בס"ד. ש"פ מטות-מסעי, כ"ח תמוז, מבה"ח מנחם-אב ה'תשכ"ו

הנחה בלתי מוגה

וידבר משה אל ראשי המטות וגו'¹, ומבאר ענין הנדרים כו'. וצריך להבין² מהו כללות הענין הנדרים, שהרי דייך מה שאסרה עליך תורה כמבואר בירושלמי³, ולמה צריכים לנדרים. ועוד צריך להבין⁴ למה מדבר כאן לראשי המטות מתחילה, ולא כמו כל מקום. [ואף שזהו להגיד שמתחילה למד משה עם הנשיאים לחלוק להם כבוד כו', ובאמת הי' זה ג"כ בכל התורה כמבואר בפרש"י, מ"מ צריכים להבין למה דוקא כאן בפרשת נדרים משמיענו שחלק כבוד לנשיאים וכו', ולא במקום אחר]. עוד צריכים להבין מה שכתב הבחי"י⁵ בטעם המשך פ' מטות ללעיל מיני' בפ' פניחס שמדובר בענין מועדים, דזהו מצד ששם כתיב' לבד מנדרים ונדבותיכם, ואח"כ בא ענין הנדרים, אך זה אינו מובן דהרי כללות הענין דמועדים אינו ע"י הנדרים ונדבות, ועיקר המועדים הוא ענין אחר, ומהו הקישור דענין הנדרים לפרשת המועדים.

והענין הוא, דבעצם על ענין הנדרים אומרים דייך מה שאסרה עליך תורה, דהרי נתאוה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים⁷ דוקא, היינו דהכוונה היא שיהי' לו דירה למטה דוקא, וע"י שהוא נודר ופורש את עצמו מענינים מותרים הרי אינו מבררם, וכפירוש הבעש"ט⁸ על עזוב תעזוב עמו⁹ דהכוונה היא שיהי' עמו, לפעול עם הנפש הבהמית גופא שיהי' אלקות, ולכן אומרים שבעצם ענין הנדרים הוא חסרון, דדייך מה שאסרה עליך התורה. וכל זה הוא כשהולך בדרך הישר, אמנם אם חטא וכו' בענינים בלתי רצויים, אז הנה צריכים לענין הנדרים.

והנה באצילות ששם לא יגורך רע¹⁰, הנה שם לא שייך כלל ענין הנדרים, ודוקא בבי"ע דומשם יפרד¹¹ ונעשה מציאות כו', הנה שם שייך ענינים בלתי רצויים,

(1) ריש פרשתנו (מטות ל, ב).

(2) ראה גם רד"ה זה אעת"ר (סה"מ אעת"ר ע' קנא). עדר"ת (המשך תער"ב ח"א ע' תקנז). העת"ר (שם ח"ב ע' א"סט). רד"ה להבין ענין הנדרים תשי"ד (סה"מ במדבר ח"ב ע' שלד). וש"נ.

(3) נדרים פ"ט ה"א.

(4) ראה לקו"ת ריש פרשתנו. המשך תער"ב ח"ב שם.

(5) עה"פ שבהערה 1. הובא בהמשך תער"ב ח"ב שם.

(6) כט, לט.

(7) ראה תנחומא נשא טז. בחוקותי ג. במדב"ר פי"ג, ו. תניא רפ"ו.

(8) כש"ט (הוצאת קה"ת) הוספות סימן טז (עג), ב. וש"נ.

(9) משפטים כג, ה.

(10) תהלים ה, ה. ראה תקו"ז תנ"ו (צ, ריש ע"ב). לקו"ת במדבר ג, סע"ג. וש"נ.

(11) בראשית ב, י. ראה תו"א ויצא כא, א. לקו"ת צו יז, ג ואל"ך. וש"נ.

ושם יש ענין הנדרים, דזהו ענין מה שאסור אסור ומה שמותר אין צורך בו (וואָס מען טאָר ניט טאָר מען ניט און דאָס וואָס מען מעג דאָרף מען ניט)¹², כיון שעיי"ז יוכל לבוא שהוא נעשה מושפע והמאכל ישפיע לו, ולזה צריכים לענין הנדרים.

וכמו שהוא בעולמות, כן הוא גם בספירות, וכמו שהוא במקום, כן הוא גם בזמן. שבעולמות הו"ע אצילות שהוא עולם האחדות¹³, שלא רק איהו וחיהויה חד אלא גם איהו וגרמוהי חד¹⁴, שהוא עולם מבורר, משא"כ ביי"ע הו"ע הפירוד. ואע"פ שבכריאה מיעוטו רע¹⁵, שהוא ביטול, וככל הפירושים שבזה כו', אעפ"כ יש שם מציאות של רע, ממילא שם שייך ענין הנדרים. דכמו"כ הוא גם בזמן, שהו"ע חול ושבת, שבחול יש ענין הברור פסולת מתוך אוכל ואוכל מתוך פסולת¹⁶ כמדובר בהמאמרים של דלעיל¹⁷, משא"כ ענין השבת הוא ואכלתם אכול¹⁸, שבורר אסור¹⁹, וענין הבורר הוא רק אוכל מתוך אוכל¹⁶. וכמו"כ ענין המועדים, דיש נפקא מינה בין חול ויו"ט לשבת, דביו"ט אומרים²⁰ פרש חגיכם²¹ קאמר, שישנו הענין דפרש ואפשר להיות יניקה לקליפה, ולכן בכדי להישמר (באָוואָרענען) מזה צריכים שיהי' ושמחת אתה וביתך והעני והגר כו'²², הענין דאורחים, וגם ע"פ שולחן ערוך הנה בית דין היו שולחים שלוחים לראות שהיו"ט יעבור כהוגן²³. משא"כ בשבת, פרש שבתכם לא קאמר²⁰. כי בספירות יו"ט הוא מוחין דאמא²⁴, ענין הבינה, מועדים לשמחה²⁵, אם הבנים שמחה²⁶, שאמא מקנא בכורסייא²⁷, שהו"ע ביי"ע, ושם אפשר להיות יניקה, משא"כ ענין השבת הו"ע החכמה²⁴, ימותו ולא בחכמה²⁸. דאע"פ שבינה היא למעלה מזו ימי הביניים, מ"מ יש לה שייכות²⁹, משא"כ ענין החכמה. ועד"ז בספירות גופא,

(22) ע"פ פ' ראה טז, יא.

(23) ראה תדא"ר פכ"ו, ח. רמב"ם הל' יו"ט פ"ו ה"כ"א. שו"ע (ודאדה"ז) או"ח סתקכ"ט ס"ד (סי"ג).

(24) ראה לקו"ת ר"ה נז, סע"א. מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"ג ע' א'מד. וש"נ.

(25) נוסח תפלת העמידה וקידוש לג' רגלים.

(26) תהלים קיג, ח. ראה זהר ח"א ריט, א. ח"ב פד, א. פה, ב. פרדס שער (כג) ערכי הכינויים מערכת אם הבנים. תניא שם. לקו"ת צו יא, ג. שמע"צ פח, ד. ובארוכה – המובא ב, קובץ י"א ניסן – שנת הקי"ג (קה"ת, תשע"ד) ע' 193 ואילך.

(27) ראה תקו"ת ת"ו (כג, א). ע"ח שער (ג) סדר אצילות פ"א. שער (מז) סדר אבי"ע פ"ב. הג' הנסמן בהערה בסה"מ: ה'ש"ת ע' 59; תש"ג ע' 133; תש"ח ע' 81.

(28) איוב ד, כא.

(29) ראה מקומות שבהערה 26.

(12) „היום יום“ כה אדר שני. סה"ש תש"ה ע' 72. אגרות-קודש אדמו"ר מהור"י צ' ח"ד ע' ער.

(13) ראה תו"א בראשית ג, א. וארא נז, א. ובכ"מ.

(14) תקו"ז בהקדמה (ג, ב). אגה"ק ס"כ.

(15) ראה ע"ח שער (מג) ציור עולמות בתחלתו (בהקדמה להדרוש). שער (מז) סדר אבי"ע פ"ד. הקדמה לשער (מח) הקליפות פ"ג. שער (מט) קליפת נוגה פ"ו. וראה לקו"ת במדבר ג, ריש ע"ד. ועוד.

(16) ראה שבת עז, א.

(17) ד"ה מי מנה עפר יעקב (סה"מ במדבר ח"ב ע' רב ואילך).

(18) יואל ב, כו.

(19) טושו"ע (ודאדה"ז) או"ח סשי"ט. ראה תו"א ר"פ חיי שרה. סידור (עם דא"ח) סדר סעודת שבת (ר, ג"ד, רג, ג ואילך). ובכ"מ.

(20) זח"ב פח, ב.

(21) מלאכי ב, ג.

שבחכמה שזהו כח הא"ס דאין זולתו והוא לבדו הוא³⁰, הנה שם אי אפשר להיות יניקה, משא"כ בנינה וכו'. ולכן אומרים דיין מה שאסרה עליך תורה, דמצד התורה שזהו חכמה, וימותו ולא בחכמה, הנה שם אין צריכים לענין הנדרים, משא"כ ביו"ט.

ועפ"ז יוקשה עוד יותר, מדוע דיבר ענין הנדרים לראשי המטות כו', דלכאורה הרי ענין הנדרים שייך ביותר לכל ישראל, ולא לראשי המטות, כי ראשי המטות היו הזקנים ג"כ, ועל הזקנים נאמר³¹ ואצלתי מן הרוח אשר עליך כו', דהיינו שהם כמו משה, ומשה הו"ע החכמה³², וא"כ הרי ענין הנדרים לא שייך להם, ואין צריכים להודיעם (באווארענען) כו', והי' צ"ל לכל ישראל.

והענין הוא, דאדרבה פרשה זו באה לומר בעיקר אודות הפרת הנדר, דהרי חכם עוקר הנדר למפרע³³, ולזה דיבר לראשי המטות שיפרו הנדרים למפרע, והיינו שיפעלו אצל כל ישראל שלא יהי' להם הענין דנדרים, ואדרבה יהיו באופן אשר לא יוצרכו לענין הנדרים. וזה דיבר לראשי המטות שיפעלו כו'. ויש עוד אופן איך שאפשר להפר הנדר, וזהו ע"י ג' הדיוטות³⁴, וכמבואר בהסידור³⁵ בברכת הזימון מעלת שלשה דוקא דע"ז ממשיכים מכתר, וזה בא ע"י ענין השלום של שלשה. וזהו וידבר משה אל ראשי המטות, דהיינו שהמשיך מכתר, ולכתחילה המשיך בראשי המטות שזהו מוחין וכו', ואח"כ בג' הדיוטות, שהמשיך כתר גם במדות.

וע"פ הנ"ל יובן הקישור דפרשת המועדים לפרשת מטות, כי כנ"ל ענין הנדרים הוא דוקא במקום שאפשר להיות יניקה, וכנ"ל שזהו ביו"ט דוקא ולא בשבת כי שבת הוא חכמה, וימותו ולא בחכמה, ולכן הנה לאחר פרשת המועדים באה פרשת נדרים. וג"כ מובן למה דיבר לראשי המטות, כיון שבא כאן לומר שהם יפעלו הפרת הנדר, שלא יהי' ענין הנדרים. וזה אפשר להיות כנ"ל דוקא לאחר פרשת מועדים, יו"ט, משא"כ בשבת אי אפשר להיות יניקה, כיון שזהו ענין החכמה, ואדרבה מצוה לענגו בכשר שמן ויין ישן³⁶, וגם שינה בשבת תענוג³⁷ כיון שאין מזה שום יניקה, ואדרבה³⁸. ועד שבאים ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים³⁹.

זה העת"ר (המשך תער"ב ח"ב ע' א' ע"ז).
 (36) רמב"ם הל' שבת פ"ל ה"א ואילך. שו"ע
 אדה"ז אור"ח סרמ"ב ס"א ואילך.
 (37) סידור קול יעקב במקומו. יל"ר ואתחנן ד,
 יט. וראה לקו"ש ח"ב ע' 254 הערה 50.
 (38) חסר קצת. המו"ל.
 (39) תמיד בסופה.

(30) תניא פל"ה בהגהה.
 (31) בהעלותך יא, יז.
 (32) ראה לקו"ש ח"ו ע' 244 ואילך. וש"נ.
 (33) ראה כתובות עד, ריש ע"ב.
 (34) נדרים עח, א. פרש"י עה"פ שבהערה 1.
 רמב"ם הל' נדרים פ"ד ה"ה.
 (35) עם דא"ח – קב, א ואילך. וראה בכ"ז סד"ה

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לזכות

חיילי בית דוד

תלמידי התמימים השוהים

ב-770 – בית חיינו – בית משיח

להצלחה רבה ומופלגה בכל עניניהם

מתוך הרחבה ומנוחת הנפש

לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ובפרט בהענין הכי עיקרי שהזמן גרמא

בקבלת פני משיח צדקנו –

כ"ק אדמו"ר שליט"א

יחד עם כל בני ישראל שליט"א בכל מושבותיהם

תיכף ומי"ד ממ"ש, נאוו!

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

מהרה יגלה אכ"ר

יה"ר שיראה רוב נחת מתלמידיו,
חסידיו ושלוחיו ומכלל ישראל
ותיכף ומי"ד ממ"ש נראה בעיני בשר
בקיום נבואתו העיקרית – בשורת הגאולה –
"לא לתר לגאולה" ו"הנה זה משיח בא"
ובעגלא דידן יתגלה לעין כל
ויוליכנו קוממיות לארצנו הק'
ויבנה ביהמ"ק במקומו ויקבץ נדחי ישראל
בגאולה האמיתית והשלימה
נאו מי"ד ממ"ש ממש!